

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/945/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3108217643
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3108217643.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Stanislavy Markovej a členiek JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ľubice Bajzovej v právnej veci navrhovateľa: Z. Q. S., narodený XX.XX.XXXX, bytom E. 43X/XX, I., proti odporcovi: Bytová agentúra rezortu Ministerstva obrany Slovenskej republiky, so sídlom Inovecká 7, Trenčín, o porušenie zásady rovnakého zaobchádzania s náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch, na odvolanie oboch účastníkov konania proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 20. decembra 2012, č. k. 18C/114/2008-343, jednomyseľne, takto

rozhodol:

P r i p ú š ť a späťvzatie návrhu v časti o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 300.000 eur, rozsudok okresného súdu v jeho zamietajúcej časti o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 300.000 eur z r u š u j e a v tejto časti konanie z a s t a v u j e .

Vo zvyšnej časti rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd vyššie označeným rozsudkom čiastočne vyhovel návrhu navrhovateľa a určil, že odporca odmietnutím ubytovania v jeho ubytovni BARMO v Kežmarku dňa 25.10.2006, postupoval proti navrhovateľovi v priamej diskriminácii, v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania, z dôvodov jeho zdravotného postihnutia. Odporcovi uložil zaplatiť navrhovateľovi náhradu nemajetkovej ujmy v relatívnej forme vo výške 10.000 eur, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti, ktorou navrhovateľ žiadal náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 300.000 eur, jeho návrh zamietol. Vymienil si právo rozhodnúť o náhrade trov konania samostatným uznesením, postupom podľa § 151 ods. 3 O.s.p.

V odôvodnení rozsudku okresný súd uviedol, že navrhovateľ sa svojím naposledy zmeneným návrhom domáhal vyslovenia, že odporca odmietnutím ubytovania v jeho ubytovni BARMO v Kežmarku dňa 25.10.2006, ako aj svojim listom doručeným na Ministerstvo obrany Slovenskej republiky dňa 26.01.2007, kde ubytovanie navrhovateľa podmieňoval dodržiavaním ubytovacieho poriadku ubytovne, postupoval voči navrhovateľovi v priamej diskriminácii z dôvodov jeho zdravotného postihnutia a domáhal sa uloženia povinnosti odporcovi zaplatiť mu 400.000 Eur titulom nemajetkovej ujmy. Uviedol, že v októbri 2006 v dôsledku nemožnosti bývať vo svojom dome navštívil ubytovňu spravovanú odporcom a predbežne si objednal jednoposteľovú izbu na dobu asi polroka s tým, že o pár dní sa príde ubytovať. Dňa 25.10.2006 opäť zašiel do ubytovne odporcu v Kežmarku s tým, že zaplatí ubytovanie. Vedúca ubytovne I. H. ho však odmietla ubytovať. Zašiel preto na obvodný úrad, kde bolo zistené, že v ubytovni je voľné miesto. Opäť zašiel do ubytovne, kde ho vedúca odmietla ubytovať a na list pre Obvodný úrad v Kežmarku napísala ako dôvod odmietnutia skutočnosť, že je hluchý - chorý a nedá sa s ním komunikovať, pre čo by nemohol dodržiavať ubytovací poriadok. Bol nútený v dobe od 25.10.2006 do 07.02.2007 bývať vo svojom dome pri teplote -3 stupne, bez vody a elektriny. Na

základe jeho sťažnosti na Ministerstvo obrany SR odporca listom doručeným dňa 26.01.2007 oznámil, že sa môže v ubytovni BARMO v Kežmarku ubytovať za predpokladu, že sa bude riadiť prevádzkovým poriadkom ubytovne a bude ho dodržiavať. Od 07.02.2007 do konca mája 2007 následne byval v ubytovni odporcu a žiadne problémy s ubytovacím poriadkom ani s platením neboli. Poukázal na to, že má 25-ročnú justičnú prax ako prokurátor, sudca a 12 rokov až do roku 2003 ako advokát. Je básnik a aj prozaik. Z uvedeného má za to, že odporca porušil zásadu rovnakého zaobchádzania v súvislosti s poskytovaním ubytovacích služieb a diskriminoval ho z dôvodu jeho zdravotného postihnutia - hluchoty. Odporca žiadal návrh ako nedôvodný zamietnuť. Poukazoval na to, že zo strany OO PZ SR Kežmarok bolo vyšetované trestné oznámenie navrhovateľa na zamestnankyňu odporcu Štefaniu Krajčovičovou za konanie súvisiace s predmetom návrhu, pričom trestné sťaženie voči menovanej bolo zastavené a sťažnosť navrhovateľa zamietnutá. Predložil uznesenie OR PZ UJKP Kežmarok ČVS: ORP-480/OSV-KK-2007 zo dňa 27.02.2007, uznesenie Okresnej prokuratúry Stará Ľubovňa sp. zn. PV 260/07-112 zo dňa 22.08.2007. Poukazoval aj na výsledok šetrenia veci sekciou kontroly - inšpekciou ministra obrany a predložil list Ministerstva obrany SR sekcia kontroly - inšpekcia ministra obrany zo dňa 31.01.2007 č.p.: SEKO-IMO-44-2/2007-ZH.

Okresný súd poukázal na to, že navrhovateľ bol na pojednávanie nariadené na deň 20.12.2012 predvolaný súdom písomne dňa 26.11.2012 a rovnako ústne dňa 23.11.2012, v ktorý deň žiadal navrhovateľ spísať jeho ústne podanie do zápisnice súdu. V ňom uvádzal, že žiada, aby súd vykonal pojednávanie na Okresnom riaditeľstve PZ v Brezne a vopred si tam zabezpečil miestnosť so všetkými náležitosťami vrátane televízora a duálneho monitoru k počítaču. Poukazoval na analógiu prípadu obžalovaného M., ktorý mal pojednávanie vykonané v Košiciach. V minulosti už rovnakú požiadavku navrhovateľ vzniesol. Po poučení súdu o jeho procesnom práve podľa § 12 ods. 2 O.s.p. žiadať o prikázanie veci inému súdu rovnakého stupňa z dôvodu vhodnosti, oznámil súdu listom zo dňa 11.05.2011, že postup podľa § 12 ods. 2 O.s.p. nepripadá vôbec do úvahy. Okresný súd listom zo dňa 12.12.2012, doručovaným prostredníctvom polície, opakovane oznámil navrhovateľovi, že pojednávanie nariadené na deň 20.12.2012 o 09.00 hod sa bude konať tak, ako bolo uvedené v upovedomení o odročení pojednávania, ktoré mu bolo doručené dňa 26.11.2012 a ústne oznámené dňa 25.11.2012. Navrhovateľ dňa 19.12.2012 zaslal súdu faxové podanie označené ako stanovisko k pojednávaniu dňa 20.12.2012, v ktorom uviedol, že písomným podaním zo dňa 11.12.2012 zmenil petit svojej žaloby a nie sú splnené podmienky na dané pojednávanie. Uviedol, že "Súd musí najskôr o jeho požiadavke podľa OSP rozhodnúť!!!" Nakoľko súd doteraz o zmene žaloby uznesením doručeným účastníkom nerozhodol, očakáva, že súd pojednávanie zruší a následne nariadi nový termín pojednávania. Okresný súd považoval uvedené podanie navrhovateľa za žiadosť o odročenie pojednávania. Poukázal na znenie § 119 ods. 1 a 2 O.s.p. Dospel k záveru, dôvod uvedený navrhovateľom nie je dôvodom dôležitým pre odročenie pojednávania v zmysle § 119 ods. 1 O.s.p.. Navrhovateľ bol riadne a včas predvolaný. Žiadne ustanovenie procesného predpisu nezakazuje súdu rozhodnúť o zmene návrhu na pojednávaní bez ohľadu na skutočnosť, či zmena návrhu bola vykonaná na pojednávaní alebo mimo pojednávania. Ustanovenie § 95 ods. 3 O.s.p., ktoré navrhovateľ v žiadosti o odročenie cituje, stanovuje len poriadkovú lehotu, v ktorej má súd rozhodnúť, a to osobitne pre prípad zmeny návrhu na pojednávaní a osobitne zmeny návrhu mimo pojednávania. Jedinou procesnou povinnosťou súdu v zmysle § 95 ods. 1 O.s.p. je doručiť zmenený návrh (nie uznesenie, ako uvádza navrhovateľ) odporcovi. Odporca nežiadal o odročenie pojednávania. Zmenený návrh mu bol riadne doručený, ani na výzvu súdu sa k nemu nevyjadril. Napokon, ako uviedol sám navrhovateľ v podaní obsahujúcom zmenu návrhu, k zmene návrhu došlo len z dôvodu odstránenia zrejme pochybenia a následne uvedenia správneho označenia listu odporcu v petite návrhu, na ktorú chybu upozorňoval navrhovateľ odporca už na pojednávaní dňa 13.07.2011 (č.l. 158 p.v. spisu). Dôkaz týmto listom bol vykonaný už na prvom pojednávaní. Okresnému súdu teda nebránilo žiadne zákonné ustanovenie rozhodnúť o návrhu na zmenu návrhu na pojednávaní, (za predpokladu, že sa tak stalo v lehote 60 dní od podania návrhu na zmenu návrhu). Okresný súd tak postupoval aj na predchádzajúcich pojednávaniach, na ktorých navrhovateľ opakovane menil návrh. Preto tento dôvod, uvádzaný navrhovateľom ako dôvod na odročenie pojednávania, okresný súd nepovažoval za dôležitý dôvod na odročenie pojednávania. Keďže súd posúdil aj prvú žiadosť navrhovateľa zo dňa 25.11.2012 o odročenie pojednávania nariadeného na deň 20.12.2012 ako nedôvodnú, ktoré posúdenie navrhovateľovi oznámil bezodkladne listom zo dňa 12.12.2012, vzhľadom na uvedené posúdil ako nedôvodnú aj jeho ďalšiu žiadosť zo dňa 19.12.2012 o odročenie toho istého pojednávania nariadeného na bezprostredne nasledujúci deň. Navrhovateľ však v žiadosti neuviedol elektronickú adresu, telefax alebo telefón, na ktoré by mu okresný súd mohol oznámiť vzhľadom na krátkosť času od zaslania žiadosti, ako návrh posúdil. Preto v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. prejednal vec

v neprítomnosti navrhovateľa, vyhovel návrhu navrhovateľa a pripustil zmenu jeho návrhu. Prihliadol pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy. Odporca sa na pojednávanie dostavil.

Okresný súd ďalej v odôvodnení rozsudku poukázal podrobne na obsah jednotlivých vykonaných dôkazov a na znenie ustanovení § 2 ods. 1, 2, 3, § 3 ods. 1, 2, 3, § 5 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, 2, 3, § 11 ods. 1, 2, 3 zákona č. 365/2004 o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení účinnom v období od 25.10.2006 do 31.01.2007 a § 754 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania okresný súd dospel k záveru, že navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal poskytnutia primeraného zadostučinenia za nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania vo forme určenia, že došlo k porušeniu uvedenej zásady, teda k diskriminácii v súvislosti s poskytovaním služieb, a to ubytovacích služieb zo strany odporcu voči nemu. Aj keď v znení antidiskriminačného zákona v rozhodnom období nebol výslovne zakotvený zákaz diskriminácie osôb z dôvodu zdravotného postihnutia, okresný súd poukázal na novelu antidiskriminačného zákona, vykonanú zákonom č. 85/2008 Z. z., ktorou sa rozšírili dôvody, na základe ktorých je zakázané porušovať zásadu rovnakého zaobchádzania a rozšíril sa zákaz diskriminácie na všetky oblasti pokryté antidiskriminačným zákonom. Tým bol zavŕšený aj proces transpozície rámcových smerníc Európskeho parlamentu, ktoré upravujú antidiskriminačnú oblasť a ktoré sú pre Slovenskú republiku záväzné. Preto hoci zákon v rozhodnom období vo svojom ustanovení § 5 osobitne neustanovoval zákaz diskriminácie z dôvodu zdravotného postihnutia pri poskytovaní služieb, pri aplikácii všeobecných ustanovení § 2 ods. 1 v spojení s § 3 ods. 1 antidiskriminačného zákona v znení účinnom v rozhodnom období, možno uvedený zákaz diskriminácie z dôvodu zdravotného postihnutia dovodiť aj pre oblasť poskytovania tovaru a služieb.

Podľa zistení okresného súdu v prejednávacom prípade navrhovateľ tvrdil skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania z dôvodu jeho zdravotného postihnutia - obojstrannej hluchoty, preukázanej lekáarskymi správami došlo. Na preukázanie týchto skutočností navrhovateľ označil aj predložil dôkaz, a to list odporcu, podpísaný I. H. zo dňa 25.10.2006, adresovaný prednostovi "Okresného úradu Kežmarok". Bolo preto procesnou povinnosťou odporcu, aby preukázal, že zásadu rovnakého zaobchádzania neporušil. Túto dôkaznú povinnosť však odporca podľa názoru okresného súdu neunesol. Z vykonaného dokazovania, a to nielen z výsluchu navrhovateľa, ale aj z výsluchu svedkyne I. H., zamestnankyne odporcu, vyplynulo, že list svedkyňa napísala preto, aby uviedla dôvody, pre ktoré navrhovateľa neubytuje. Svedkyňa I. H. vo výpovedi uviedla, že ju navrhovateľ požiadal o to, aby napísala prednostovi obvodného úradu, prečo odmietla ubytovať navrhovateľa. Okresný súd z uvedeného listu, ktorý považoval za rozhodujúci priamy dôkaz o dôvodoch neubytovania navrhovateľa, zistil, že v prvom je uvedený dôvod neubytovania navrhovateľa, že je nepočujúci, nedá sa s ním komunikovať, ma zdravotné problémy, že ubytovňa má vlastný domový poriadok, s ktorým sa ubytovaný musí oboznámiť a rešpektovať vstup chyžných pri upratovaní. Skutočnosť, uvádzaná v prvej vete listu, že neregistrujú žiadnu objednávku od obvodného úradu na ubytovanie navrhovateľa, nemohla byť dôvodom pre odmietnutie ubytovania navrhovateľa, keďže odporca mohol navrhovateľa ubytovať aj bez podnetu obvodného úradu, najmä za situácie, ak si navrhovateľ rezervoval ubytovanie, teda prejavil oň záujem už skôr. Až ako posledný dôvod neubytovania bola uvedená prednosť ubytovania profesionálnym vojakom, ktorý dôvod uvádzala svedkyňa pri svojom výsluchu ako jediný dôvod neubytovania odporcu. V uvedenom liste, ani v nasledujúcich vyjadreniach k listu nespomínala svedkyňa prebiehajúcu akciu vyvagónovania, v dôsledku ktorej by nemala voľné kapacity. Táto skutočnosť nevyplývala jednoznačne ani z predloženej ubytovacej knihy, kde v rozhodnom období sú ako ubytovaní uvedené aj fyzické osoby - nevojaci a nezamestnanci ozbrojených síl. Existenciu voľných izieb v ubytovni v rozhodnom období s vedomosťou záujmu navrhovateľa o dlhodobejšie ubytovanie vo svojej výpovedi potvrdila aj zamestnankyňa odporcu O. Z.. Dôkaz výsluchom svedkyne I. H. preto podľa názoru okresného súdu nepreukázal nepochybne opak navrhovateľovho tvrdenia. Výpoveď uvedenej svedkyne sa nezhodovala s jej vyjadrením, ktoré podala dňa 24.01.2007 v liste adresovanom vedúcej odboru prevádzok ubytovni odporcu. V tomto liste svedkyňa ako dôvod neubytovania navrhovateľa uvádzala neochotu navrhovateľa zaplatiť vopred cenu, resp. vôbec zaplatiť za ubytovanie. K tomuto rozporu vo výpovedi sa nevedela vyjadriť. Jej výpovede, resp. vysvetlenia na polícii sa zhodovali. Opätovne ako hlavný dôvod uvádzala nemožnosť dohodnúť sa s odporcom na podmienkach ubytovania a na spôsobe platby. Nepresvedčivosť výpovede svedkyne vzhľadom na rozpory s jej predchádzajúcimi vyjadreniami

a nedostatok dôkazov na podporu jej tvrdení viedla okresný súd k hodnoteniu dôkazu jej výsluchom ako nedostatočného pre vyvrátenie skutočností zistených z listu svedkyne.

Keďže podľa názoru okresného súdu k neoprávnenému zásahu došlo v rámci plnenia úloh odporcu konaním zamestnankyne, ktorá v jeho mene tieto úlohy plnila, voči navrhovateľovi je daná zodpovednosť odporcu. Preto okresný súd dospel k záveru, že odporca neposkytol navrhovateľovi ubytovacie služby, pričom ako dôvod uviedol, jeho zdravotné postihnutie. Na základe uvedeného okresný súd určil, že odporca odmietnutím ubytovania v jeho ubytovni BARMO v Kežmarku dňa 25.10.2006 postupoval voči navrhovateľovi v priamej diskriminácii v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania z dôvodov jeho zdravotného postihnutia.

Na základe návrhu navrhovateľa okresný súd hodnotil aj list odporcu, doručený Ministerstvu obrany Slovenskej republiky dňa 26.01.2007, v ktorom podľa tvrdenia navrhovateľa odporca podmieňoval ubytovanie navrhovateľa dodržiavaním ubytovacieho poriadku ubytovne. Samotný list sa v spise nenachádza. Dôkaz o existencii uvedeného listu vyplýva len z odkazu naň v liste Ministerstva obrany SR sekcia kontroly - inšpekcia ministra obrany zo dňa 31.01.2007, č.p.: SEKO-IMO-44-2/2007-ZH, adresovanom navrhovateľovi. V ňom odporca uviedol doslovne možnosť navrhovateľa ubytovať sa za predpokladu, ak sa bude riadiť prevádzkovým poriadkom ubytovne a bude ho dodržiavať. Okresný súd v takomto vyjadrení odporcu nezistil žiadnu diskrimináciu, teda porušenie zásady rovnakého zaobchádzania. Ubytovacie poriadky konkretizujú bližšie podmienky ubytovania, teda aj obsah povinností a práv ubytovaného, ktorými sa každý ubytovaný bez rozdielu musí riadiť. Ide teda o obsahovú náležitosť, bez dohody o ktorej nemôže dôjsť k uzavretiu zmluvy o ubytovaní. Z uvedeného dôvodu upozornenie na túto skutočnosť, ako na podmienku uzavretia zmluvy o ubytovaní, nemožno považovať za diskriminujúcu skutočnosť z akéhokoľvek dôvodu. Okresný súd tu nezistil rozdiel v zaobchádzaní s inou porovnateľnou osobou, ktorá je alebo môže byť v tej istej pozícii, ako navrhovateľ, len u nej absentuje zákonom chránený dôvod diskriminácie. Preto okresný súd návrh navrhovateľa na určenie tejto skutočnosti, ako skutočnosti v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania, zamietol.

Okresný súd nepovažoval poskytnuté zadostučinenie vo forme konštatovania porušenia zásady rovnakého zaobchádzania za dostačujúce a priznal odporcovi aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pritom prihliadol najmä na to, že nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní takej služby, ako je ubytovanie, čo v prípade navrhovateľa v jeho osobnej situácii znamenalo zabezpečenie aspoň nejakého obydlia v zimnom období, bolo značným spôsobom zasiahnuté do jeho chránených práv. Bol mu spôsobený škodlivý následok, keďže vychádzajúc z listov Kancelárie prezidenta SR a Mestského úradu Kežmarok nemal v tomto období možnosť iného cenovo rovnako výhodného ubytovania. Je pritom irelevantné, či odporca chcel alebo nechcel diskriminovať, či chcel alebo nechcel spôsobiť závažný či závažnejší následok. Pri porušení zásady rovnakého zaobchádzania ide o tzv. objektívnu zodpovednosť, teda zodpovednosť, pri ktorej sa zavinenie zo strany poškodzovateľa neskúma. Preto ani jeho poukaz na iné možné ubytovacie kapacity v meste nie je náležité a nemožno sa ním zbaviť zodpovednosti za tento čin. Okresný súd tiež prihliadol na skutočnosť, že odporca dobrovoľne upustil od protiprávneho konania po troch mesiacoch a poskytoval navrhovateľovi ubytovacie služby niekoľko mesiacov. Preto okresný súd určil ako primeranú náhradu nemajetkovej ujmy náhradu vo výške 10.000 Eur, ktorú je odporca povinný zaplatiť navrhovateľovi a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Pri určovaní povinnosti odporcovi zaplatiť peňažnú náhradu postupoval podľa § 160 ods. 1 O.s.p.

Okresný súd nevykonal navrhovateľom navrhovaný dôkaz videozáznamom časti z relácie VOLBY 94, ktorej sa navrhovateľ osobne zúčastnil v roku 1994, nakoľko odporca nijako nerozporoval tvrdenie navrhovateľa o jeho pôsobení v minulosti v politickom živote.

V súvislosti s trovami konania účastníkov okresný súd o ich náhrade nerozhodoval z dôvodu postupu podľa § 151 ods. 3 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie obaja účastníci.

Navrhovateľ v odvolaní uviedol, že okresný súd postupoval správne v časti, v ktorej ustálil, že bolo porušené jeho právo na dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní ubytovacích služieb. Podľa jeho názoru sa však okresný súd dopustil pochybenia v tom, že list odporcu, doručený na MO SR dňa 26.1.2007, v ktorom odporca podmienil ubytovanie odporcu dodržiavaním ubytovacieho

poriadku a platbou ubytovacích služieb mesiac vopred, neuznal ako porušenie zásady rovnakého zaobchádzania. Navrhovateľ poukázal na to, že v ubytovacej knihe na strane 552296 sú záznamy o ubytovaní osôb, ktoré neuhrádzali ubytovacie služby vopred. Preto požiadavka odporcu, aby navrhovateľ vopred uhradil platbu za ubytovanie a vopred sa zaviazal dodržiavať ubytovací poriadok napĺňa znaky diskriminácie, ako to predpokladá antidiskriminačný zákon. Podľa názoru navrhovateľa okresný súd nedostatočne zhodnotil podstatné okolnosti prípadu. Poukázal na to, že odporca nie je súkromná firma, ale jej hmotný majetok pochádza z podstatnej časti z doby do roku 1989. Ako občan s VŠ od roku 1975 pracoval jednak v justícii, ale aj na ústrednom orgáne štátnej správy. Dlhodobo prispieval daňami do štátneho rozpočtu a ja absolútne neprijateľné, že v situácii invalidného a úplne hluchého nesmel bývať v zariadení vybudovanom aj za jeho peniaze, ktorého vlastníkom je SR. Neobstojí tvrdenie súdu, že odporca umožnil, aby sa po niekoľkých mesiacoch mohol na jar roku 2007 u neho v BARMO Kežmarok ubytovať. Odporca nekonal z vlastnej vôle a dobrovoľne, ale v situácii, že Ministerstvo obrany SR riešilo sťažnosť (dokonca to riešila aj polícia) a teda neobstojí záver súdu o dobrovoľnom upustení od jeho diskriminácie. Naopak list doručený na MO SR dňa 26.01.2007 jasne dokazuje pokračujúcu diskrimináciu osoby pre jeho zdravotné postihnutie v porovnaní s inými zdravými občanmi. Poukázal na množstvo súdnych sporov sudcov všeobecných súdov SR, kde za svoju diskrimináciu požadujú sudcovia sumy okolo 150 tis. eur nemajetkovej náhrady a už mnoho sudcov aj sumy okolo 100.000 eur právoplatne vyhralo. V jeho prípade bol zavinením odporcu v situácii, ktorá podľa čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd napĺňa znaky neľudského a ponižujúceho zaobchádzania a dokonca mučenia. Klamstvá o jeho osobe mal súd spolu s neľudskými podmienkami, v akých bol vinou odporcu nútený niekoľko mesiacov žiť, považovať za tak mimoriadne závažné, že výška požadovanej satisfakcie za dvojnásobné porušenie zásad rovnakého zaobchádzania mala tomu aj zodpovedať. Poukázal na ním predložené doklady, podľa ktorých iné osoby vysúdili v Poľsku a vo Veľkej Británii za diskrimináciu oveľa vyššie sumy (100.000 eur resp. 60.000 eur). Slovenská republika je pritom štátom Európskej únie a ekonomicky patrí medzi najsilnejšie štáty tohto spoločenstva, ktoré pomáhajú ekonomicky slabším štátom. Navrhovateľ uviedol, že pri posudzovaní nemajetkovej ujmy musia sudy postupovať obdobne, ako v prípadoch ochrany osobnosti, poukazujúc na rozhodnutie Ústavného súdu ČR z roku 2012 vo veci spisovateľa Michala Wievegha. Poukázal aj na uznesenie ÚS SR, sp. zn. IV. 241/04 z 25.8.2004, podľa ktorého je diskriminačný taký postup všeobecného súdu k súdnej ochrane, ktorý rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom takýto postup nemožno rozumne odôvodniť. Vzhľadom na to, že navrhovateľ bol sudcom KS v Bratislave, prokurátorom MP v Bratislave a dlhoročným advokátom, je literárne činný a bol v politike na vysokých funkciách, postup okresného súdu pri ustálení výšky náhrady v peniazoch je v porovnaní s prípadmi, na ktoré poukázal, diskriminačný. Navrhol, aby odvolací súd pripustil zmenu návrhu v prílohe k odvolaniu a sám rozhodol vo veci rozsudkom tak, že podľa § 220 O.s.p zmenil rozsudok okresného súdu tak, že návrhu v celom rozsahu vyhovie.

K odvolaniu navrhovateľ pripojil písomné podanie, nazvané „Zmena petitu návrhu“ ktorým podaním žiadal, aby súd s poukazom na § 95 ods. 1, 2, 3 O.s.p. pripustil zmenu návrhu v nasledovnom znení: „Určuje sa, že odporca odmietnutím ubytovania v jeho ubytovni BRAMO v Kežmarku dňa 25.10.2006, ako aj svojim listom doručeným na Ministerstvo obrany Slovenskej republiky dňa 26.1.2007, kde ubytovanie navrhovateľa podmieňoval dodržiavaním ubytovacieho poriadku a platením úhrady za ubytovacie služby mesiac vopred, postupoval voči navrhovateľovi v priamej diskriminácii v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania z dôvodu jeho zdravotného postihnutia“. V uvedenom písomnom podaní ďalej uviedol, že podaným návrhom poukázal na diskriminačný postup odporcu jednak pri osobnom kontakte dňa 25.10.2006, ako ja jeho písomným podaním, doručeným na MO SR dňa 26.1.2007. V konaní však došlo k navrhovateľovmu opomenutiu podstatnej časti skutku odporcu, keď jeho požiadavku, aby navrhovateľ platil ubytovanie mesiac vopred, navrhovateľ neuviedol v pôvodnom petite návrhu. Z listinných dôkazov však jednoznačne vyplýva, že súd mal k dispozícii kompletnú požiadavku odporcu, ktorou si určil podmienky, za akých je ochotný navrhovateľa ubytovať. Navrhovateľ tvrdí, že v iných prípadoch odporca od ubytovaných nepožadoval vopred záväzok, že budú dodržiavať ubytovací poriadok a platiť za ubytovacie služby mesiac vopred a tým navrhovateľa ako zdravotne postihnutého oproti iným ubytovaným diskriminoval. Preto navrhol, aby súd túto zmenu pripustil.

Písomným podaním zo dňa 27.2.2013 navrhovateľ doplnil svoje odvolanie argumentáciou, opierajúcou sa o novinové články, z ktorých vyplýva, že sudcovia, prokurátor, podnikateľ aj dôchodca pre svoje právnické postavenie sa domáhajú voči vydavateľovi denníka Nový Čas nemajetkovej ujmy v sumách od 100.000 do 200.000 eur. Vzhľadom na profesionálnu minulosť, angažovanosť navrhovateľa v

spoločenskom živote a okolnosti prípadu je podľa jeho názoru okresným súdom priznaná náhrada v porovnaní so súdmi priznanými nárokmi kolegom sudcom a súčasným politikom výsmechom právneho štátu.

Odporca v odvolaní uviedol, že odvolanie podáva z dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. d) O. s. p., vytykajúc okresnému súdu, že nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy a tak dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Pochybenie vidí v tom, že okresný súd z vetného spojenia „JUDr. Q. S. je nepočujúci, nedá sa s ním komunikovať, po zdravotnej stránke podľa vlastného vyjadrenia má problémy“ vyvodil, že zo strany odporcu došlo k diskriminácii z dôvodov zdravotného postihnutia. Z vykonaného dokazovania podľa názoru odporcu vyplýva, že išlo obyčajné ľudské nedorozumenie a vyriešeniu situácie na mieste zabránila neochota navrhovateľa pochopiť argumenty odporcu, pre ktoré nebolo možné dlhodobé ubytovanie v jeho ubytovni. Odporca má za to, že aj nezainterosovaná osoba by po prečítaní predmetného listu zo dňa 25.10.2006 pochopila, že pisateľka sa v jeho druhej vete len snažila adresátovi listu objasniť dôvod (zdravotný stav), pre ktorý nebola schopná vysvetliť navrhovateľovi dôvod jeho neubytovania. Takto obsah listu pochopili aj orgány činné v trestnom konaní. Odporca vytykal okresnému súdu, že nevzal do úvahy odlišnosť medzi civilnou a vojenskou ubytovňou. Nesprávnosť napadnutého rozhodnutia odporca vidí v úplnej absencii vyporiadania sa s výpoveďou svedka A., ktorý potvrdil skutočný dôvod neubytovania navrhovateľa tým, že navrhovateľ pri návšteve svedka žiadal o poskytnutie finančných prostriedkov, pre navrhovateľa neobjednával žiadne ubytovanie v predmetnej ubytovni a z telefonického rozhovoru so zamestnankyňou ubytovne bezprostredne po odmietnutí ubytovania navrhovateľa sa dozvedel, že sa tak stalo pre nedostatočnú kapacitu, určenú pre dlhodobé ubytovanie. Odporca namietal, že okresný súd sa nevyporiadal s tým, že radová zamestnankyňa Z. odporcu nemusela vedieť o rezervácii dlhodobej ubytovacej kapacity pre ministerstvo, okresný súd nevzal do úvahy vypätie pisateľky listu zo dňa 25.10.2006, ktorý list považoval za rozhodujúci dôkaz. Podľa názoru odporcu okresný súd ďalej pochybil, keď nevzal do úvahy vyjadrenie svedkyne H. o bežnom ubytovaní postihnutých alebo sociálne slabších osôb a nekonkretizoval rozpory vo výpovediach tejto svedkyne. Odporca má za to, že neuvádzanie všetkých dôvodov pre neubytovanie navrhovateľa svedkyňou H. vo všetkých jej výpovediach nemôže spôsobovať rozpory v jej výpovediach. Nie nevýznamné je vyjadrenie navrhovateľa na polícii dňa 30.5.2007, ktorý označil udalosť za nedorozumenie, s čím možno súhlasiť. Podľa názoru odporcu navrhovateľom postupne menený návrh ohľadne požadovanej finančnej náhrady svedčí, o čo mu ide. Navrhovateľ podal návrh na súd až skoro po dvoch rokoch. V závere odporca uviedol, išlo výlučne o nedorozumenie a je vecou súdu rozhodnúť, či udalosti, ktoré sa udiali, plnohodnotne odôvodňujú priznanie navrhovateľom požadovanej sumy. Ak tomu tak nie je, odporca to považuje za dôvod na zamietnutie návrhu. Preto navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok v celom rozsahu tak, že ho zamietne ako nedôvodný.

K odvolaniu odporcu sa písomne vyjadril navrhovateľ. Vo vyjadrení poukázal na to, že zákon neurčuje, kedy musí diskriminovaná osoba podať na súd návrh. Navrhovateľ podal návrh až po tom, ako sa s vecou zaoberala polícia, o čom predložil dôkazy. Podľa jeho názoru okresný súd správne vyhodnotil výpovede p. Krajčovičovej. Taktiež svedok Dr. A. pred políciou krátko po udalosti netvrdil nič o tom, že by ubytovňa bola obsadená pre potreby armády. Z odvolania navrhovateľa je preukázané, že v októbri 2006 sa u odporcu bez problémov mohli ubytovať iné súkromné osoby na akúkoľvek dlhú dobu a pri ubytovaní nad 30 dní neplatili vopred, ako sa to žiadalo od navrhovateľa. Podľa názoru navrhovateľa na úspech v konaní sa nevyžaduje preukázanie úmyslu zo strany porušovateľa práva. Ani jeho prípadný omyl nie je dôvod na tvrdenie, že išlo iba o nedorozumenie a navrhovateľ by sa mal uspokojiť s ospravedlnením. Odporca si protirečí, keď na jednej strane tvrdí, že nebolo voľné miesto a na druhej strane v odvolaní sa snaží tvrdiť, že navrhovateľ iba nepochopil dobrú snahu pre jeho hluchotu. Navrhovateľ vo svojom vyjadrení ďalej poukázal, že sudcovia NS a zastupujúci generálny prokurátor podali návrhy na ochranu osobnosti až rok po udalosti. Neuspokojili sa s ospravedlnením a žiadali náhrady nemajetkovej ujmy od 100 do 200 tisíc. Tvrdenia odporcu prostredníctvom vedúcej ubytovne odporcu pre MÚ Kežmarok a prezidenta republiky navrhovateľa mimoriadne znevážili vzhľadom na jeho právnické pôsobenie, politickú činnosť a zdravotné postihnutie. Odporca na pojednávaní menil svoju obranu a to spôsobom, že navrhovateľa označoval za človeka, ktorý chce bývať zadarmo, ktorá okolnosť musí byť súdom zohľadnená v súvislosti s priznaním nemajetkovej ujmy. Snaha odporcu prekrúcať obsah listu v tom smere, že sa s navrhovateľom nedalo len dohodnúť, navrhovateľ považuje za znevažovanie. Poukázal na výpoveď svedkyne Z., ktorá jasne povedala, že navrhovateľa o všetkom informovala, ani slovom sa nezmenila, že by ju navrhovateľ nechápal a navyše jasne povedala, že v ubytovni bolo voľné bez problému s ubytovaním. V rovnakom zmysle vypovedal svedok Dr. A.. Keďže vzhľadom na útrapy navrhovateľa, spojené s bývaním po

odmietnutí ubytovania s poukazom na jeho profesijnú minulosť, navrhovateľ vyjadril názor, podľa ktorého naturálna satisfakcia nie je možná. Preto prichádza do úvahy iba finančná náhrada v navrhovanej výške, pretože zodpovedá sumám, aké žiadajú a súdy SR priznávajú osobám s rovnakým vzdelaním a minulosťou. Preto navrhol, aby odvolací súd zamietol odvolanie odporcu.

S poukazom na písomné podanie navrhovateľa, podané spolu s odvolaním, označené navrhovateľom ako „Zmena petitu návrhu“, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že uvedené podanie v zmysle § 41 ods. 2 O.s.p. nemohol považovať za zmenu návrhu na začatie konania podľa § 95 ods. 1 O.s.p. pre absenciu obsahových náležitostí takéhoto návrhu, ale toto podanie posúdil ako súčasť odvolania.

Podľa § 41 ods. 2 O.s.p. každý úkon posudzuje súd podľa jeho obsahu, aj keď je úkon nesprávne označený. Z citovaného ustanovenia vyplýva autonómna a výlučná právomoc súdu posudzovať úkony účastníkov podľa ich obsahu, pričom samozrejme nesmie ísť o svojvôľu v tejto autonómnej činnosti súdu. Z ustálenej súdnej praxe vyplýva aj autonómna právomoc súdu vyvodiť z podania také dôsledky, aké z jeho obsahu skutočne vyplývajú (viď aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.10.2010, sp. zn. 3 Cdo 128/2010).

Z uznesenia okresného súdu zo dňa 20.12.2012, č. k. 18C/114/2008-343, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 29.1.2013, ktorým uznesením je aj odvolací súd v tomto konaní viazaný podľa § 170 ods. 1 O.s.p., bolo rozhodnuté o pripustení zmeny návrhu na začatie konania v nasledovnom znení: „Určuje sa, že odporca odmietnutím ubytovania v jeho ubytovni BARMO v Kežmarku dňa 25.10.2006 ako aj svojim listom doručeným na Ministerstvo obrany Slovenskej republiky dňa 26.01.2007, kde ubytovanie navrhovateľa podmieňoval dodržiavaním ubytovacieho poriadku ubytovne postupoval voči navrhovateľovi v priamej diskriminácii z dôvodov jeho zdravotného postihnutia. Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi 400.000 Eur ako nemajetkovú ujmu v peniazoch do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.“ Ako vyplýva z uvedeného uznesenia a vyššie citovaného obsahu podania navrhovateľa zo dňa 5.2.2013, označeného ako „Zmena petitu návrhu“, navrhovaná zmena spočíva jedine v doplnení slov „a platením úhrady za ubytovacie služby mesiac vopred“ za slovo „ubytovne“ v pripustenej zmene návrhu uvedeným uznesením okresného súdu.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s názorom navrhovateľa v podaní, podľa ktorého uvedené slovné spojenie, o ktoré navrhovateľ žiada upraviť petit, je súčasťou skutku (skutkových okolností prípadu). S poukazom na náležitosti návrhu vo veci samej podľa § 79 ods. 1 O.s.p. odvolací súd poukazuje na to, že návrh okrem iného má obsahovať opis rozhodných skutočností a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha. Z ustanovenia § 153 ods. 2 O.s.p. vyplýva, že súd v návrhových konaniach pri formulácii výroku rozsudku vo veci samej je viazaný navrhovaným petitom, nie však opísaním rozhodných skutkových okolností v návrhu. Z ustálenej súdnej praxe tiež vyplýva, že požiadavka ustanovenia § 79 ods. 1 vety druhej O.s.p., aby z návrhu vyplývalo, čoho sa navrhovateľ domáha, neznamena, že by navrhovateľ bol povinný (teda logicky aj procesne oprávnený) urobiť súdu návrh na znenie výroku jeho rozsudku. Ak navrhovateľ označil v návrhu presne, určite a zrozumiteľne povinnosť, ktorá má byť odporcovi uložená rozhodnutím súdu alebo spôsob určenia právneho vzťahu, práva alebo právnej skutočnosti, súd nepostupuje v rozpore so zákonom, ak použitím iných slov vyjadrí vo výroku svojho rozhodnutia rovnaké práva a povinnosti, ktorých sa navrhovateľ domáhal. Iba súd rozhoduje o tom, ako bude formulovaný výrok jeho rozhodnutia; prípadným návrhom navrhovateľa na znenie výroku rozhodnutia pritom nie je viazaný. Pri formulácii výroku rozhodnutia súd musí dbať, aby vyjadroval (z obsahového hľadiska) to, čoho sa navrhovateľ skutočne domáhal (viď. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.9.2010, sp. zn. 5Cdo254/2009). Odvolací súd považuje za potrebné tiež dodať, že účelom výroku rozsudku z hľadiska jeho vykonateľnosti nie je popisovať skutkové okolnosti prejednávanej veci, ktoré skutkové okolnosti majú byť v zmysle § 157 ods. 2 uvedené v odôvodnení rozhodnutia (V odôvodnení rozsudku súd ... stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ...).

V zmysle ustanovenia § 79 ods. 1 a vyššie uvedenej súdnej praxe zo spisového materiálu nepochybne vyplýva, že navrhovateľ sa podaným a následne doplneným návrhom domáhal určenia, že odmietnutie ubytovania navrhovateľa odporcom dňa 25.10.2006 v ubytovni odporcu bolo diskriminačné, že navrhovateľ bol listom odporcu, doručeným Ministerstvu obrany Slovenskej republiky dňa 26.1.2007 diskriminovaný a žiadal zaviazat' odporcu k zaplateniu sumy 400.000 eur. Z uvedeného teda vyplývajú jasné, nezameniteľné a zrozumiteľné požiadavky navrhovateľa na spôsob určenia právnej skutočnosti

a povinnosti, ktorá má byť odporcovi uložená rozhodnutím súdu. Úkon navrhovateľa zo dňa 5.2.2013, ktorým žiada, aby súd pripusti zmenu petitu jeho návrhu o časť obsahu listu (a platením úhrady za ubytovanie mesiac vopred), ktorým listom mal byť diskriminovaný, preto objektívne nemôže mať žiadny vplyv na totožnosť právnej skutočnosti, ktorú žiada určiť rozhodnutím súdu, teda určenia, že navrhovateľ bol listom odporcu, doručeným Ministerstvu obrany Slovenskej republiky dňa 26.1.2007 diskriminovaný. S poukazom na vyššie uvedenú súdnu prax v súvislosti s oprávnením súdu formulovať výrok svojho rozhodnutia, s poukazom na ustanovenie § 41 ods. 2 O.s.p., ako aj s poukazom na správny názor navrhovateľa v predmetnom podaní, podľa ktorého obsah predmetného listu je skutkovou okolnosťou prípadu, ktorá z hľadiska obsahových náležitostí návrhu podľa § 79 ods. 1 O.s.p. nepochybne patrí do časti opisu rozhodných skutočností, odvolací súd podľa § 41 ods. 2 O.s.p. posúdil podanie navrhovateľa zo dňa 5.2.2013, nazvaného „Zmena petitu návrhu“, ako súčasť skutkovej argumentácie odvolania navrhovateľa, s ktorým bolo toto podanie zaslané okresnému súdu. S poukazom na uvedené preto podľa názoru odvolacieho súdu nebol daný žiadny zákonný podnet rozhodovať podľa § 95 O.s.p., keďže uvedené podanie neobsahovalo návrh, aby súd rozhodol o inej alebo ďalšej povinnosti, ktorá by mala byť uložená odporcovi, alebo o inom alebo ďalšom určení práva, alebo právnej skutočnosti v porovnaní s pripustenou zmenou návrhu navrhovateľa uznesením okresného súdu zo dňa 20.12.2012, č. k. 18C/114/2008-343. Preto odvolací súd podanie navrhovateľa zo dňa 5.2.2013, označeného ako „Zmena petitu návrhu“, podľa § 41 ods. 2 O.s.p. posúdil ako súčasť odvolania a podľa tohto posúdenia postupoval pri jeho vybavovaní v zmysle vyššie uvedenej ustálenej súdnej praxe, prezentovanej aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.10.2010, sp. zn. 3 Cdo 128/2010.

Pokiaľ navrhovateľ na pojednávaní odvolacieho súdu žiadal pripustiť zmenu návrhu a žiadal určiť, že odporca svojím listom zaslaným Ministerstvom obrany Slovenskej republiky a doručeným 26.01.2007, ktorým podmienil ubytovanie navrhovateľa vo svojej ubytovni BARMO v Kežmarku tým, že navrhovateľ bude dodržiavať ubytovací poriadok a platiť za ubytovanie vždy mesiac vopred, konal v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania z dôvodov zdravotného postihnutia navrhovateľa, odvolací súd takúto zmenu v odvolacom konaní nepripustil, a to s poukazom na vyššie uvedené závery, teda, že predmetom prejednávania a rozhodnutia boli požiadavky navrhovateľa a jeho skutkové tvrdenia (odmietnutie ubytovania, aj list z 26.01.2007), preto už nebol dôvod pripúšťať zmenu návrhu s navrhovaným obsahom.

Pokiaľ ide o podané odvolania proti napadnutému rozsudku krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 O.s.p. po prejednanom odvolaní na pojednávaní odvolacieho súdu podľa § 214 ods. 1 písm. c) O.s.p., čím rešpektoval právny záver vyslovený v uznesení NS SR zo dňa 27. októbra 2014, sp. zn. 7Cdo 366/2014. Na základe preskúmania veci dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdiť z týchto dôvodov:

Na základe preskúmania rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje s týmito skutkovými závermi, ako aj s právnym posúdením veci v odôvodnení rozsudku a podľa § 219 ods. 2 O.s.p. na ne v plnom rozsahu poukazuje.

Odvolací súd považuje za potrebné dodať, že podľa jeho názoru okresný súd sa už v odôvodnení rozsudku náležitým spôsobom vypořiadal so všetkými rozhodnými dôvodmi podaných odvolaní, ktoré dôvody odvolatelia prezentovali už počas konania pred okresným súdom. Preto podľa názoru odvolacieho súdu nie je daný objektívny dôvod pre vyvodenie záveru o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku okresného súdu.

V súvislosti s výrokom napadnutého rozsudku, ktorým okresný súd určil, že odporca odmietnutím ubytovania v jeho ubytovni dňa 25.10.2006 postupoval voči navrhovateľovi v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania, ktorý výrok napadol odporca, odvolací súd konštatuje, že okresný súd na základe vykonaných dôkazov správne zistil, že k odmietnutiu ubytovania navrhovateľa v rozhodnom mieste a čase skutočne došlo. Táto skutočnosť nie je sporná ani medzi účastníkmi konania. Okresný súd tiež veľmi správne poukázal na to, že v zmysle ustanovení antidiskriminačného zákona navrhovateľ v priebehu konania tvrdil skutočnosti, spôsobilé vyvodiť záver o porušení zásady rovnakého zaobchádzania a preto na základe objektívnej povinnosti dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania

v zmysle § 3 antidiskriminačného zákona bolo v prejednávacom prípade dôkazné bremeno ohľadne dodržiavania tejto objektívnej povinnosti na strane odporcu.

Za správne považuje odvolací súd aj právne úvahy okresného súdu v odôvodnení jeho rozsudku, ktorými odôvodňuje aplikáciu ustanovení antidiskriminačného zákona v znení účinnom v rozhodnom období, v ktorom skutočne nebol zakotvený zákaz diskriminácie osôb z dôvodu zdravotného postihnutia pri poskytovaní služieb. Už uvedené úvahy okresného súdu odvolací súd považoval za správny podklad pre jeho záver o porušení zákazu diskriminácie navrhovateľa v prejednávacom prípade.

Rovnosť všetkých ľudí pred zákonom a zákaz diskriminácie je jednou zo základných zásad právneho štátu a je neodmysliteľnou súčasťou každého demokratického právneho poriadku.

Platný právny poriadok Slovenskej republiky obsahuje princíp rovnosti a zákaz diskriminácie, prípadne zásadu rovnakého zaobchádzania v niekoľkých právnych predpisoch rôznej právnej sily. Popri všeobecných a osobitných ustanoveniach o rovnosti obsiahnutých v Ústave Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. (napr. čl. 12, čl. 13 ods. 3, čl. 20 ods. 1, čl. 30 ods. 3 a 4, 34 ods. 4) možno nájsť relevantné ustanovenia o rovnosti a nediskriminácii aj v niekoľkých zákonoch. Ide o niekoľko zákonov so špeciálnou úpravou zásady nediskriminácie a rovnakého zaobchádzania, ktorá je záväzná pre oblasť spoločenských vzťahov upravenú príslušným zákonom (napr. § 13 a § 41 ods. 8 zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov, § 6 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, § 4 zákona č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a pod.). Zvláštnu skupinu tvoria normy trestného práva, ktoré postihujú diskrimináciu a prejavy intolerancie (napr. § 196 ods. 2 a 3, § 198, § 198a, § 219 ods. 1 a 2 písm. f/ zákona č. 140/161 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov).

Významným prameňom práva v oblasti ochrany pred diskrimináciou sú aj medzinárodné zmluvy, ktoré Slovenská republika ratifikovala, alebo do ktorých sukcedovala. Spomedzi rozsiahlej medzinárodnoprávnej úpravy je v tomto kontexte potrebné poukázať na dokumenty schválené na pôde Organizácie spojených národov, resp. jej špecializovaných organizácií - Všeobecná deklarácia ľudských práv z roku 1948 (ktorá však nemá právnu záväznosť), Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach z roku 1966, Medzinárodný pakt o hospodárskych a sociálnych právach z roku 1966, Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien z roku 1979, Dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie z roku 1965, Dohovor o právach dieťaťa z roku 1989, Dohovor proti diskriminácii vo vzdelávaní prijatý UNESCO-m, Dohovor Medzinárodnej organizácie práce o rovnakom odmeňovaní mužov a žien za prácu rovnakej hodnoty (č. 100) z roku 1951, Dohovor Medzinárodnej organizácie práce o diskriminácii (v zamestnaní a povolani) (č. 111) z roku 1958, ako aj niekoľko ďalších zmlúv a dohovorov. Nemenej dôležité pre Slovenskú republiku sú aj záväzky vyplývajúce z dokumentov prijatých na pôde Rady Európy, z ktorých má najväčší význam čl. 14 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd z roku 1950 v znení dodatkových protokolov 1 až 11 (ďalej len „Dohovor“).

Osobitnú kategóriu medzinárodnoprávných záväzkov Slovenskej republiky predstavujú záväzky voči Európskej únii. V tomto ohľade je pre Slovenskú republiku smerodajný čl. 13 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (ďalej len „ZES“), ktorý ukladá Rade EÚ prijať potrebné opatrenia na zamedzenie diskriminácie na základe rasy, etnickej príslušnosti, náboženstva, veku, telesného postihnutia a sexuálnej orientácie. Na základe článku 13 ZES boli v roku 2000 prijaté dva mimoriadne významné právne predpisy Európskeho spoločenstva, ktoré dopĺňajú už jestvujúce komunitárne právo v oblasti rovnakého zaobchádzania: Smernica Rady EÚ č. 43/2000 z 29. júna 2000, ktorá ustanovuje zásadu rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod a Smernica Rady EÚ č. 78/2000 z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec rovnakého zaobchádzania v zamestnaní a zárobkovej činnosti.

Úlohou súdov členských štátov EÚ (ďalej „vnútroštátny súd“) je uplatňovať popri vnútroštátnom práve aj právo Spoločenstva (komunitárne právo), ktorá sa musí v členských štátoch EÚ uplatňovať jednotne. Právo Spoločenstva má tu zvláštnosť, že mení právomoci vnútroštátneho súdu v jeho vzťahu k zákonom.

Rozsudok Súdneho dvora Európskych spoločenstiev, ďalej len „Súdny dvor“ vo veci Simmeathal II (29.03.1978, 106/77), pomenoval úlohu vnútroštátneho súdu: „Každý vnútroštátny súd je v medziach svojej právomoci povinný v úplnosti používať komunitárne právo a chrániť práva, ktoré z tohto právneho systému vznikajú jednotlivcom“. Podľa názoru ESD by účinnosť komunitárneho práva bola „oslabená, keby vnútroštátnym súdom bolo bránené záväzne používať komunitárne právo v súlade s rozhodnutím, či ustálenou judikatúrou Európskeho súdneho dvora. V tomto kontexte je potom možné považovať vnútroštátny súd za „všeobecný komunitárny súd“, ktorý plní dvojité úlohu; úlohu súdu členského štátu a súdu Spoločenstva.

Vnútroštátny súd je pri použití vnútroštátneho práva a najmä ustanovení právnej úpravy osobitne prijatej za účelom splnenia požiadaviek smernice, povinný vykladať vnútroštátne právo v čo najširšom možnom rozsahu v zmysle znenia a cieľa príslušnej smernice, aby dosiahol výsledok stanovený touto smernicou a dosiahol tak súlad s článkom 249 tretím odsekom ZES (Zmluva o založení Európskeho spoločenstva).

Vychádzajúc u vyššie uvedeného okresný súd správne ustálil, že povinnosť dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania je objektívneho charakteru, z ktorého dôvodu dôkaznú povinnosť, že v súvislosti s odmietnutím ubytovania navrhovateľa nedošlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania, nesie v tomto konaní odporca.

Z hľadiska dôvodov odvolania odporcu, ktorý v súvislosti s napadnutým výrokom o určení diskriminácie navrhovateľa namietal správnosť okresným súdom zisteného skutkového stavu, odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd pri hodnotení dôkazov postupoval v súlade s ustanovením § 132 O.s.p. Okresný súd jasne a zrozumiteľne poukázal na rozdielne dôvody odmietnutia ubytovania navrhovateľa, ktoré rozdielne dôvody boli prezentované vo vykonávaných dôkazoch. Za uvedenej dôkaznej situácie okresný súd v súlade s ustanovením § 120 ods. 1 O.s.p. správne vyvodil neunesenie dôkazného bremena o neexistencii diskriminačného postupu odporcu voči navrhovateľovi. Pokiaľ odporca v odvolaní poukázal na to, že pisateľka (zamestnankyňa odporcu) v liste zo dňa 25.10.2006 sa len snažila adresátovi listu len objasniť dôvod (zdravotný stav navrhovateľa), pre ktorý nebola schopná vysvetliť navrhovateľovi dôvod jeho neubytovania, odvolací súd nepovažoval túto obranu odporcu za dôvodnú. Z celého obsahu spisu vôbec nevyplýva, že by s navrhovateľom nebolo objektívne možné komunikovať z dôvodu jeho zdravotného stavu (okrem pisateľky listu takúto okolnosť neuviedol nikto z vypočutých svedkov, ktorí s navrhovateľom osobne komunikovali, okresný súd bol tiež schopný komunikovať s navrhovateľom). Preto okresný súd správne ustálil, že odporca nepreukázal objektívnu nemožnosť komunikácie s navrhovateľom z dôvodu jeho zdravotného stavu v rozhodnej dobe tak, ako to odporca uviedol v liste spísanom jeho zamestnankyňou zo dňa 25.10.2006. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že odporcom napadnutý výrok rozsudku o určení odmietnutia ubytovania navrhovateľa zo strany odporcu ako diskriminačného sa opiera o správne zistený skutkový stav veci, ustálený na základe vyhodnotenia vykonaných dôkazov v súlade s ustanovením § 132 O.s.p. Z hľadiska správne určenej dôkaznej povinnosti odporcu preto odvolací súd považoval poukazy odporcu na to, že okresný súd sa nevyporiadal s niektorými tvrdeniami svedkov, citovanými v jeho odvolaní, za nie rozhodné z hľadiska posúdenia unesenia dôkazného bremena odporcu v tomto konaní.

Pokiaľ ide o výrok napadnutého rozsudku v časti zamietnutia návrhu navrhovateľa na určenie konania odporcu listom „doručeným na Ministerstvo obrany Slovenskej republiky dňa 26.01.2007“ za diskriminačné, ktorý výrok napadol svojim odvolaním navrhovateľ, podľa názoru odvolacieho súdu aj v tomto smere postupoval okresný súd vecne správne. Okresný súd dôvodne poukázal na konkrétny obsah uvedeného listu a na to, že odporca v liste uviedol možnosť ubytovania sa navrhovateľa do budúcnosti za predpokladu, ak sa bude riadiť prevádzkovým poriadkom a bude ho dodržiavať. Okresný súd z uvedeného správne vyvodil, že požiadavky odporcu dodržiavať ubytovací poriadok pri ubytovaní v jeho zariadení nemôže byť považovaná za diskriminačnú, keďže sa vzťahuje na všetkých ubytovaných (spotrebiteľov tejto služby) bez ohľadu na ich individuálne rozdiely, vrátane zdravotného stavu.

V súvislosti s listom odporcu „doručeným na Ministerstvo obrany Slovenskej republiky dňa 26.01.2007“ odvolací súd poukazuje na to, že obsah listu bol v konaní prezentovaný sprostredkovanou, a to len v obsahu odpovede Ministerstva obrany Slovenskej republiky zo dňa 31.01.2007 navrhovateľovi na jeho sťažnosť. Z obsahu tejto odpovede ministerstva vyplýva, že navrhovateľovi bola sprostredkovaná odpoveď odporcu na aktuálnu možnosť ubytovania navrhovateľa v zariadení odporcu. Zo spisového materiálu nie je zrejmé, kedy bola navrhovateľovi doručená táto odpoveď ministerstva, dátumovaná

dňom 31.01.2007. Je však nepochybné (a vyplýva to aj z tvrdení navrhovateľa v konaní), že odporca následne dňa 07.02.2006 ubytoval navrhovateľa. Z uvedeného vyplýva, že odporca ako poskytovateľ služby dňa 07.02.2006 poskytol navrhovateľovi ako spotrebiteľovi službu (ubytovanie vo svojej ubytovni). Preto podľa názoru odvolacieho súdu okrem neposkytnutia ubytovania navrhovateľovi dňa 25.10.2006 nemožno hovoriť, že by odporca aj v ďalšom prípade diskriminoval navrhovateľa v súvislosti s poskytovaním služby, či už v rozpore s ustanovením § 5 ods. 1, 2 písm. d) antidiskriminačného zákona, účinného v rozhodnej dobe, eventuálne podľa § 6 zákona č. 634/1992 Zb. v znení účinnom v rozhodnom období. Navyše predmetný list odporcu bol len odpoveďou odporcu v rámci prešetrovania sťažnosti navrhovateľa ministerstvom, teda nešlo o konanie odporcu v hmotnoprávnom význame, ktoré by podľa hmotného práva bolo spôsobilé zakladať vznik, zmenu alebo zánik práv alebo povinností medzi navrhovateľom a odporcom. Aj z uvedeného dôvodu obsah listu odporcu „doručeného na Ministerstvo obrany Slovenskej republiky dňa 26.01.2007“ nemôže podľa názoru odvolacieho súdu napĺňať pojmové znaky diskriminácie navrhovateľa v hmotnoprávnom význame podľa príslušných ustanovení diskriminačného zákona, resp. § 6 zákona č. 634/1992 Zb. účinného v rozhodnej dobe. Z uvedených dôvodov v tejto časti odvolací súd z hľadiska ochrany pred diskrimináciou považoval výrok napadnutého rozsudku aj v uvedenej časti za vecne správny a vzhľadom na procesnoprávny charakter uvedeného listu odporcu (odpoveď odporcu v rámci šetrenia sťažnosti navrhovateľa) odvolací súd nepovažoval za rozhodujúce pre posúdenie veci samej poukazy navrhovateľa v odvolaní, podľa ktorých u iných osôb odporca nevyžadoval platbu vopred za ubytovanie, resp. podmieňovať ubytovanie dodržiavaním ubytovacieho poriadku.

Odvolací súd po posúdení vyššie uvedených otázok následne pristúpil k posúdeniu správnosti výrokov napadnutého rozsudku, ktorým bola priznaná navrhovateľovi finančná náhrada vo výške 10.000 eur a ktorým bol vo zvyšku zamietnutý uplatnený nárok na finančnú náhradu.

Odvolací súd sa stotožnil so záverom okresného súdu v odôvodnení napadnutého rozsudku, podľa ktorého v prejednávacom prípade nie je dôvodné považovať určenie porušenia zásady rovnakého zaobchádzania za dostačujúce. Aj v tomto smere odvolací súd v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. poukazuje na úvahy okresného súdu, ktoré súvisia s touto otázkou a ktoré si odvolací súd osvojil. Nad rámec správnych úvah okresného súdu odvolací súd poukazuje aj na povinnosť členských štátov Európskej únie, vyplývajúcu zo smerníc, týkajúcich sa diskriminácie, ktoré boli implementované do platného právneho poriadku Slovenskej republiky. Zo znenia uvedených smerníc vyplýva povinnosť členských štátov bezpodmienečne zabezpečiť postihovanie porušovania zásady rovnakého zaobchádzania účinným a odstrašujúcim spôsobom (napr. čl. 8 ods. 2 smernice Rady 2004/113/ES), pričom za účinnú a odstrašujúcu sankciu možno považovať aj zaplatenie odškodného obeti bez osobitnej sankcie v rámci verejného práva (napr. čl. 14 smernice Rady 2004/113/ES). Keďže antidiskriminačný zákon a ani iný platný právny predpis neupravuje otázku sankcionovania zisteného porušenia zásady rovnakého zaobchádzania v rámci verejného práva, je potrebné zabezpečiť požiadavku zabezpečenia účinného a odstrašujúceho sankcionovania diskriminácie v zmysle komunitárneho práva prostredníctvom odškodnenia obete. Aj z uvedených dôvodov sa odvolací súd nemohol stotožniť s názorom odporcu v odvolaní, podľa ktorého by bola požiadavka odporcu na finančné odškodnenie nedôvodná.

Pokiaľ ide o otázku výšky odškodnenia navrhovateľa za zistené diskriminačné konanie odporcu, podľa názoru odvolacieho súdu okresným súdom ustálená výška finančného odškodnenia navrhovateľa zodpovedá okolnostiam prejednávaneho prípadu. Aj podľa názoru odvolacieho súdu k zlyhaniu odporcu v danom prípade nedošlo z dôvodu nesprávneho systémového prístupu odporcu k spotrebiteľom vo všeobecnosti, ale v dôsledku individuálneho zlyhania jeho zamestnanca. Je pritom potrebné prihliadnuť na to, že odporca následne ubytoval navrhovateľa. Preto priznanie náhrady vo výške 10.000 eur za útrapy, ktoré uvádzal navrhovateľ v súvislosti s odmietnutím ubytovania (bývanie počas zimného obdobia v zhoršených podmienkach), napriek navrhovateľom tvrdenému obdržaniu 100.000 Sk od Sociálnej poisťovne bezprostredne pred odmietnutím ubytovania, podľa názoru odvolacieho súdu spĺňa tiež vyššie uvedenú požiadavku odstrašujúceho účinku sankcie za zistené porušenie zásady rovnakého zaobchádzania.

Pokiaľ navrhovateľ počas konania, vrátane svojho odvolania, poukazoval na iné prípady, v ktorých dotknuté osoby požadovali vyššie sumy náhrad, odvolací súd nezistil, že by išlo o obdobné prípady, nakoľko ani v jednom z navrhovateľom uvedených prípadoch nešlo o prípady diskriminácie v súvislosti s odmietnutím poskytnutia služby na území Slovenskej republiky, konkrétne odmietnutia ubytovania.

Z hľadiska kritérií primeranosti náhrady za diskrimináciu v prejednávanej veci odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje napríklad na zákonom stanovený rozsah morálneho odškodňovania osôb poškodených trestnými činmi podľa zákona č. 215/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov. Podľa ustanovení uvedeného zákona, ak bola spôsobená smrť, poškodený má nárok na odškodnenie vo výške päťdesiatnásobku minimálnej mzdy a poškodený trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy (§ 5 ods. 1). Na základe porovnania skutkových okolností ujmy navrhovateľa v prejednávanej veci so všeobecnými skutkovými okolnosťami, podmieňujúcimi odškodňovanie morálnej ujmy obetí násilných trestných činov v zákonom určenej výške a s prihliadnutím aj na nevyhnutnosť sankčného charakteru odškodňovania obetí diskriminácie (v prípade trestných činov plní sankčný charakter trestný postih páchatela), odvolací súd sa nestotožnil s názorom navrhovateľa v odvolaní, podľa ktorého by okresným súdom určená výška jeho odškodnenia, ako obeť diskriminácie, bola neprimeraná, teda nízka. Preto odvolací súd dospel k záveru, že výrok okresného súdu v časti zamietnutia návrhu navrhovateľa na odškodnenie jeho ujmy je tiež vecne správny.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd, súc viazaný rozsahom a dôvodmi podaných odvolaní, potvrdil rozsudok okresného súdu tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

O trovách odvolacieho konania podľa § 224 ods. 4 O.s.p. bude rozhodovať okresný súd z dôvodu jeho postupu podľa § 151 ods. 3 O.s.p.

O čiastočnom späťvzátí návrhu navrhovateľa rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 208 O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné .